

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол _____ № _____

Голова вченої ради

академік НАМН України професор

_____ Ю.В. Вороненко

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«СКЛЕРОТЕРАПІЯ ХРОНІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ВЕН НИЖНІХ
КІНЦІВОК»**

Тривалість – 0,5 місяця (78 год.)

Кафедра хірургії та судинної хірургії

ПОГОДЖЕНО

Рішення вченої ради

хірургічного факультету

НМАПО імені П.Л. Шупика

Протокол _____ № _____

Голова вченої ради

хірургічного факультету

доцент _____ Шуба В.Й.

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ

1. Саволюк Сергій Іванович – завідувач кафедри хірургії та судинної хірургії, д.мед.н., професор
2. Гвоздяк Микола Миколайович – доцент кафедри хірургії та судинної хірургії, к. мед. н., доцент
3. Лисенко Віктор Миколайович – доцент кафедри хірургії та судинної хірургії, к. мед. н., доцент
4. Крестянов Микола Юхимович – асистент кафедри хірургії та судинної хірургії, к. мед. н.
5. Ходос Валентин Андрійович – доцент кафедри хірургії та судинної хірургії, д. мед. н.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма циклу тематичного удосконалення «Склеротерапія хронічних захворювань вен нижніх кінцівок» призначена для підвищення кваліфікації лікарів: лікар-хірург, лікар-хірург судинний.

Цикл проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НМАПО імені П.Л. Шупика з урахуванням вимог постанови Кабміну від 28.03.2018 № 302 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабміну від 21.08.2019 № 800, наказу МОЗ України від 22.02.2019 № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів», зареєстрованого в Мін'юсті 25.03.2019 за № 293/33264, та інших нормативних документів, що регламентують підготовку фахівців галузі знань «Охорона здоров'я» на післядипломному етапі.

Мета циклу – удосконалення теоретичних знань та практичної підготовки, формування, оновлення, поглиблення ключових професійних компетентностей, а також отримання нових актуальних знань, вивчення питань діагностики та хірургічного лікування ХЗВНК на сучасному етапі, перебігу та особливостей склеротерапії хронічних захворювань вен нижніх, необхідних для професійної діяльності слухачів відповідно до вимог системи якості підготовки кадрів для сфери охорони здоров'я, ознайомлення з новітніми досягненнями в галузі тощо.

Цикл тематичного удосконалення передбачає розгляд останніх досягнень у діагностиці та лікуванні варикозної хвороби вен нижніх кінцівок, сучасних алгоритмів комбінованого лікування ХЗВНК із застосуванням методу склероблітерації вен нижніх кінцівок, критеріїв передопераційної оцінки патологічних рефлюксів за допомогою УЗД у системі поверхневих вен та моделей післяопераційного ведення пацієнтів.

Програма охоплює обсяг як теоретичних, так і практично-прикладних знань, вмінь і навичок, необхідних лікарю-хірургу, лікарю-хірургу судинному. для належного здійснення професійної діяльності.

Програма містить 10 розділів та 25 тем які у повній мірі розкривають принципи склеротерапії хронічних захворювань вен нижніх кінцівок.

За додатковими програмами включено: 1 розділ з питаннями імунопрофілактики.

У навчальному плані циклу зазначено контингент слухачів, тривалість їх навчання, розподіл годин, відведених на вивчення розділів навчальної програми. У разі необхідності, враховуючи базовий рівень знань слухачів, кафедра може вносити корективи та доповнення до навчальних годин, які регламентовані навчальними планами, в межах 15 % від загального обсягу часу. Навчальний план та програма циклу тематичного удосконалення доповнені переліком питань до заліку, переліком практичних навичок, списком рекомендованих джерел.

Для виконання цієї програми під час навчання передбачено такі види навчальних занять: лекції, практичні заняття, різні види семінарських занять, а також самостійну роботу слухачів.

Проміжний контроль знань здійснюється за рахунок годин, передбачених на семінарські заняття.

Для визначення рівня засвоєння програми циклу тематичного удосконалення з терміном навчання 0,5 місяця (78 годин) передбачено підсумковий залік (2 години).

Слухачам, які виконали програму і успішно склали залік, видається посвідчення про проходження циклу встановленого зразка.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«СКЛЕРОТЕРАПІЯ ХРОНІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ВЕН НИЖНІХ
КІНЦІВОК»

Тривалість: – 0,5 міс. (78 год.)

Контингент слухачів: лікар-хірург, лікар-хірург судинний.

Код	Назва розділу	Кількість навчальних годин			
		Лекції	Семін. заняття	Практ. заняття	Разом
1.	Хронічні захворювання вен нижніх кінцівок.	-	-	6	6
2.	Анатомо–топографічні особливості систем нижньої та верхньої порожніх вен. Методика УЗДС венозної системи.	-	-	4	4
3.	Основні принципи склерозувального лікування хворих на ХЗВНК.	2	2	8	12
4.	Показання і відбір пацієнтів до застосування склерозувальних методів в хірургічному лікуванні ХЗВНК.	-	2	4	6
5.	Мікропінна ехофлебосклерооблітерація ХЗВНК.	2	2	4	8
6.	Мініфлебектомія в комплексному хірургічному лікуванні ХЗВНК.	-	-	6	6
7.	Критерії контролю після лікування ХЗВНК з застосуванням склерозувальних технологій.	2	2	8	12
8.	Ускладнення після застосування склерозувальних технологій в хірургічному лікуванні ХЗВНК	2	2	6	10
9	Неоперативні складові в комплексному хірургічному лікуванні ХЗВНК з застосуванням склерооблітерації.	2	2	6	10
	Залік	-	2	-	2
Додаткові програми:					
10	Питання імунопрофілактики		2		2
	Всього:	10	16	52	78

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
“СКЛЕРОТЕРАПІЯ ХРОНІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ВЕН НИЖНІХ
КІНЦІВОК»

Код	Назва розділу, теми
1	Хронічні захворювання вен нижніх кінцівок.
1.1	Класифікація ХЗВНК.
1.2	Сучасні методи діагностики ХЗВНК.
2	Анатомо–топографічні особливості систем нижньої та верхньої порожніх вен. Методика УЗДС венозної системи.
2.1	Методика УЗДС глибоких вен.
2.2	Методика УЗДС великої підшкірної вени.
2.3	Методика УЗДС малої підшкірної вени, пронизних вен.
2.4	Методика УЗДС пронизних вен.
3	Основні принципи склерозувального лікування хворих на ХЗВНК.
3.1	Склерозувальне лікування ХЗВНК, механізм дії.
3.2	Види склерозувальних препаратів.
3.3.	Морфологічні зміни в стінці вени після впливу склерозувальних препаратів
3.4.	Підготовка пацієнта з ХЗВНК до операції з застосуванням склерооблітерації. Особливості перебування в амбулаторній флебологічній клініці.
4	Показання і відбір пацієнтів до застосування склерозувальних методів в комплексному хірургічному лікуванні ХЗВНК.
4.1	Визначення обсягу хірургічної операції на основі УЗДС даних. Хірургічна тактика, залежно від анатомії і характеру гемодинамічних розладів.
5	Мікропінна ехофлебосклерооблітерація ХЗВНК.
5.1	Мікропінна катетер-керована ехофлебосклерооблітерація стовбурових вен матеріальне забезпечення і техніка виконання.
5.2	Мікропінна катетерна ехофлебосклерооблітерація неспроможних перфорантних вен.
6	Мініфлебектомія в комплексному хірургічному лікуванні ХЗВНК.
6.1	Мініфлебектомія: матеріальне забезпечення, техніка виконання.
6.2	Мініфлебектомія: переваги, недоліки, ускладнення
6.3	Мікрофлебектомія.
7	Критерії контролю після лікування ХЗВНК з застосуванням

		склерозувальних технологій.
	7.1	Критерії безпечної виписки.
	7.2	Правила перебування вдома і соціальному середовищі.
	7.3	Клінічний контроль (локальні зміни, загальний стан)
	7.4	Ультразвуковий контроль в найближчому та віддаленому періоді.
8		Ускладнення після застосування склерозувальних технологій в хірургічному лікуванні ХЗВНК.
	8.1	Ускладнень загального характеру.
	8.2	Локальні ускладнення.
	8.7	Інші ускладнення.
9		Неоперативні складові в комплексному хірургічному лікуванні ХЗВНК з застосуванням склерооблітерації.
	9.1	Медикаментозна терапія після проведення склерооблітерації у хворих на ХЗВНК.
	9.2	Компресійна терапія після проведення склерооблітерації у хворих на ХЗВНК.
		Додаткові програми:
10		Питання імунопрофілактики

**ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«СКЛЕРОТЕРАПІЯ ХРОНІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ВЕН НИЖНІХ
КІНЦІВОК»**

№ з/п	Назва практичної навички
1	Техніка ультразвукової діагностики поверхневих вен.
2	Техніка ультразвукової діагностики глибоких вен.
3	Техніка приготування склерозувальної мікропіни.
4	Навколостовбурова футлярна гідрокомпресія.
5	Техніка ехосклерооблітерації великої підшкірної вени.
6	Техніка ехосклерооблітерації малої підшкірної вени.
7	Техніка ехосклерооблітерації неспроможних перфорантних вен.
8	Техніка виконання мініфлебектомії.
9	Еластична компресія в лікуванні ХЗВНК з застосуванням склерозувальних технологій.
10	Фізична та соціальна реабілітація хворих після проведення склерозувального лікування.
11	Лікування пацієнтів з хронічними захворюваннями вен С1 функціонального класу.
12	Лікування пацієнтів з хронічними захворюваннями вен С0 функціонального класу.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ
ДЛЯ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«СКЛЕРОТЕРАПІЯ ХРОНІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ВЕН НИЖНІХ
КІНЦІВОК»**

1. Анатомічні особливості венозної системи нижніх кінцівок.
2. Роль венозного клапану.
3. Роль м'язово – венозної помпи.
4. Особливості патогенезу ХЗВНК.
5. Особливості ультразвукової діагностика великої підшкірної вени при ХЗВНК.
6. Техніка ехосклерооблітерації неспроможної великої підшкірної вени.
7. Особливості ультразвукової діагностика малої підшкірної вени при ХЗВНК.
8. Техніка ехосклерооблітерації неспроможної малої підшкірної вени.
9. Особливості ультразвукової діагностика перфорантних вен при ХЗВНК.
10. Техніка ехосклерооблітерації неспроможних перфорантних вен.
11. Особливості гемодинамічних розладів при ХЗВНК.
12. Ретикулярний варикоз і його лікування методом склеротерапії.
13. Сучасна класифікація ХЗВНК.
14. Особливості морфологічних змін в стінці вени після впливу склерозувального препарата.
15. Ускладнення при мікропінній ехосклерооблітерації неспроможних перфорантних вен, методи запобігання та лікування.
16. Рецидив ХЗВНК і його лікування методом склерооблітерації.
17. Види склерозувальних засобів в лікуванні ХЗВНК.
18. Помилки та небезпеки при лікуванні ХЗВНК склерозувальними технологіями.

19. Види пункційних технік при застосуванні склерозувальних технологій в лікуванні ХЗВНК.
20. Інтраопераційні побічні дії при мікропінній ехосклерооблітерації ХЗВНК.
21. Ускладнення при мікропінній ехосклерооблітерації магістральних підшкірних вен, методи запобігання та лікування.
22. Показання до призначення профілактичної антикоагулянтної терапія після застосування склерозувальних технологій в лікуванні ХЗВНК.
23. Особливості ультразвукового контролю після ехосклерооблітерації великої, малої підшкірних вен і перфорантних вен, терміни проведення.
24. Інтраопераційні побічні дії при мікропінній ехосклерооблітерації ХЗВНК.
25. Особливості проведення локальної анестезії при проведенні мініфлебектомії.
26. Медикаментозна терапія ХЗВНК після лікування склерозувальними технологіями.
27. Роль лімфо – флеботоніків після проведення склерооблітерації з приводу ХЗВНК.
28. Антикоагулянтна та фібринолітична терапія при застосуванні склерозувальних методик в лікуванні ХЗВНК.
29. Роль еластичної компресії при лікуванні ХЗВНК з застосуванням склерозувальних технологій.
30. Фізіотерапевтичне лікування після застосування склерозувальних технологій в лікуванні ХЗВНК.
31. Техніка мініфлебектомії, можливі ускладнення, способи запобігання, профілактики і лікування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Бондаренко Ю.І., Ходос В.А. Можливості малоінвазивних склерохірургічних технологій // Пластична та реконструктивна хірургія.-2014 .- №3-4, С. 24-30.
2. Паламарчук В.І., Горбовець В.С., Ходос В.А. [та ін.] Спосіб облітерації великої підшкірної вени. Патент України на винахід № 113093. МПК А61В 17/00 В23К 13/00 А61В 18/12. Заявник НМАПО імені П.Л. Шупика. – Опубл. 12.12.2016. Бюл. № 23.
3. Саволюк С.І., Ходос В.А. Найближчі та віддалені результати ехосклерооблітерації неспроможних перфорантних вен при варикозній хворобі С6 функціонального класу. - Хірургія України.— 2015.— № 4.— С. 79—82.
4. Саволюк С.І., Горбовець В.С., Ходос В.А. Порівняльний аналіз результатів ендовазальної лазерної коагуляції і традиційної флебектомії при лікуванні хронічних захворювань вен нижніх кінцівок.- Клінічна хірургія.- 2016.-№3.- С. 54 -61.
5. Ходос В.А., Опыт применения амбулаторной эхо-foam-склерооблитерации варикозной болезни нижних конечностей // Хірургія України. – 2012. - № 4 (44) С. 39-43.
6. Ходос В.А. Катетер-керована мікропінна стовбурна флебосклерооблітерація під ультразвуковим дуплексним контролем при лікуванні варикозної хвороби нижніх кінцівок / Хірургія України.— 2015.— № 2.— С. 29—34.
7. Чернуха Л.М., Ходос В.А., Артеменко М.О. Побочные эффекты при склеротерапии ретикулярных вен и телеангиэктазий. Новости хирургии.- 2015.- Т. 23.- № 4. – С. 424-428.
8. Caprini J.A. Thrombotic Risk Assessment: A Hybrid Approach. [Електронний ресурс]: Available at: <http://www.venousdisease.Com/Publications/JACaprini-Hybrid Approach 3-10-05>.

9. Pfisterer L., König G., Hecker M., Korff T. / Pathogenesis of varicose veins - lessons from biomechanics // Vasa. 2014 Mar;43(2):88-99. doi: 10.1024/0301-1526/a000335.
10. Ramelet A. A. Sclerotherapy in tumescent anesthesia of reticular veins and telangiectasias / A. A. Ramelet // *Dermat. Surg.* – 2012. – Vol. 38, N 5. – P. 748 – 751.
11. Tessari L. Nouvelle technique d'obtention de la sklero-mousse / L. Tessari // *Phlebologie.* – 2000. – Vol. 53. – P. 129 – 132

Допоміжна література:

1. Гудз І.М., Оринчак В.А., Дорошенко Г.В. / Вплив оперативного лікування на якість життя пацієнтів з посттромботичною хворобою нижніх кінцівок // Хірургія України. – 2013. - № 1 (45) С. 50-53.
2. Русин В.І., Болдіжар П.О., Горленко Ф.В. [та ін.] / Систематизація ультрасонографічної діагностики основних форм венозної гіпертензії у хворих з варикозною хворобою нижніх кінцівок // Сучасні медичні технології. -2010.- № 1(5) С. 53-58.
3. Рябинская О.С., Османов Р.Р. / К вопросам стандартизации современной диагностики варикозной болезни малой подкожной вены методом дуплексного ангиосканирования // Сучасні медичні технології. -2011.- № 1(9) С. 53-58.
4. Ходос В.А. Амбулаторне склерохірургічне лікування варикозної хвороби нижніх кінцівок / В.А.Ходос // Клін. хірургія. – 2013. – №5.- С. – 45-49.
5. Bush R., Bush P. / Evaluation of sodium tetradecyl sulfate and polidocanol as sclerosants for leg telangiectasia based on histological evaluation with clinical correlation // Phlebology. 2017 Aug;32(7):496-500.
6. Devereux N., Recke A.L., Westermann L. [at al.] / Catheter-directed Foam Sclerotherapy of Great Saphenous Veins in Combination with Pre-treatment Reduction of the Diameter Employing the Principals of Perivenous Tumescent Local Anesthesia // Eur J Vasc Endovasc Surg. - 2014. - Vol. 47, N2. - P. 187-195.